

www.cgd.go.th

จูลสาร ตรวจสอบภายใน

ปีที่ 14 ฉบับที่ 72 ประจำเดือน ก.ย. - ต.ค. 2552

น.ก.แฉะ

สวัสดีค่ะ! ...ท่านผู้อ่านทุกท่าน ...กาลเวลาหมุนเวียนมาบรรจบครบรอบอีกปี และ

เป็นปีที่ 14 ของจูลสารตรวจสอบภายใน ที่ยังคงนำเสนอสาระน่ารู้และความเคลื่อนไหวด้านตรวจสอบภายในให้ทราบอย่างต่อเนื่อง และที่ผ่านมารกรมบัญชีกลางได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากเพื่อน ๆ ผู้ตรวจสอบภายใน ในการมีส่วนร่วมในการพัฒนางานด้านการตรวจสอบภายใน และเมื่อเร็ว ๆ นี้ หน่วยตรวจสอบภายในส่วนราชการได้เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างระบบคุณภาพงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 จำนวน 39 หน่วยงาน โครงการส่งเสริมพัฒนาขีดสมรรถนะของผู้ตรวจสอบภายใน “การตรวจสอบด้านการดำเนินงาน” ทุกส่วนราชการทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค สำหรับฉบับนี้ขอนำเสนอ **ผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ของกรมบัญชีกลางในส่วนหน่วยงานตรวจสอบ**

ภายใน และสาระน่ารู้เกี่ยวกับ **แนวคิดในช่องของการตรวจสอบ “จริยภาคิบาล”** จาก...**กูรุธนาตรวจสอบภายใน** หวังว่าผู้อ่านทุกท่านคงได้ประโยชน์ไม่มากก็น้อย และอาจประยุกต์ใช้ควบคู่ในการปฏิบัติงานตรวจสอบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในงานตรวจสอบภายในยิ่งขึ้น แล้วพบกันต่อฉบับหน้าค่ะ

ที่ปรึกษาฟรี

จาก ...**Web Site ใหม่** ... ของกรมบัญชีกลาง ท่านผู้อ่านทุกท่าน สามารถติดตาม

ความคืบหน้าของการตรวจสอบภายในของกรมบัญชีกลาง ได้ที่ www.cgd.go.th

- ➡ **บัญชีและตรวจสอบภายในภาครัฐ** ➡ **กำกับและพัฒนาการตรวจสอบภาครัฐ**
- ➡ **สำหรับแนวปฏิบัติการตรวจสอบภายในต่าง ๆ** ➡ **กฎหมายและระเบียบ**
- ➡ **คู่มือ/แนวปฏิบัติการตรวจสอบภายใน** แล้ว พิมพ์ ...**คำที่ต้องการ**...ค้นหา

สรุปผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ของกรมบัญชีกลางในส่วนของการตรวจสอบภายใน

1. โครงการเสริมสร้างระบบคุณภาพงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการ จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการให้ความสำคัญกับคุณภาพของการปฏิบัติงาน และให้มีการส่งเสริมและพัฒนาระบบคุณภาพภายในหน่วยงานอย่างทั่วถึง เพื่อการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในเป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในของส่วนราชการและจริยธรรมของผู้ตรวจสอบในของส่วนราชการ จำนวน 39 หน่วยงาน

2. โครงการประเมินผลการดำเนินการตามตัวชี้วัด “ระดับความสำเร็จของการตรวจสอบภายใน” ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 เมษายน 2551 ที่เห็นชอบให้กรมบัญชีกลางร่วมกับสำนักงาน ก.พ.ร. ดำเนินการกำหนดงานตรวจสอบภายใน เพื่อให้ส่วนราชการ / จังหวัดเห็นความสำคัญของงานตรวจสอบภายใน ให้เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีในส่วนราชการ และเสริมสร้างศักยภาพของงานตรวจสอบภายในให้ได้รับการยอมรับจากหน่วยงาน โดยให้กรมบัญชีกลางเป็นเจ้าภาพและกำหนดรายละเอียดตัวชี้วัด หลักเกณฑ์การประเมิน และประเมินผล

3. โครงการพัฒนาสำนักงานคลังเขตและสำนักงานคลังจังหวัดให้เป็นเครือข่ายด้านการตรวจสอบภายใน จัดขึ้นสำหรับเจ้าหน้าที่สำนักงานคลังเขตและสำนักงานคลังจังหวัดที่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการปฏิบัติงานตรวจสอบและคุณภาพของงานตรวจสอบภายใน เพื่อเพิ่มบทบาทในการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ส่วนราชการและผู้ตรวจสอบภายในส่วนภูมิภาคได้ โดยจัดอบรม จำนวน 2 รุ่น รุ่นละ 80 คน

4. โครงการส่งเสริมพัฒนาขีดสมรรถนะของผู้ตรวจสอบภายใน “การตรวจสอบด้านการดำเนินงาน” เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในได้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานตรวจสอบ โดยเฉพาะการตรวจสอบดำเนินงาน และมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์การปฏิบัติงานการตรวจสอบระหว่างกัน โดยได้ดำเนินการจัดอบรมส่วนกลาง จำนวน 3 รุ่น รุ่นละ 60 คน และส่วนภูมิภาค จำนวน 3 รุ่น รุ่นละ 50 คน

5. โครงการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการควบคุมภายใน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการควบคุมภายในมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงสามารถประเมินผลระบบควบคุมภายในของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยได้ดำเนินการจัดอบรม จำนวน 4 รุ่น รุ่นละ 60 คน

6. โครงการอบรมหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ตรวจสอบภายในภาครัฐ ได้แก่

6.1 ระดับพื้นฐาน (Fundamental) จำนวน 3 รุ่น 210 คน

6.2 ระดับกลาง (Intermediate) ด้าน Financial and Compliance จำนวน 4 รุ่น 222 คน ด้าน Performance Operation and Management จำนวน 1 รุ่น 58 คน ด้าน Technology Information จำนวน 1 รุ่น 60 คน และด้าน Consulting จำนวน 1 รุ่น 60 คน

6.3 ระดับสูง (Advanced) ด้าน Financial and Compliance จำนวน 1 รุ่น 60 คน ด้าน Performance Operation and Management จำนวน 1 รุ่น 59 คน ด้าน Technology Information จำนวน 1 รุ่น 60 คน และด้าน Consulting จำนวน 1 รุ่น 60 คน

7. การประชาสัมพันธ์ มีการจัดทำจุลสารตรวจสอบภายในปีละ 6 ฉบับ และแนวทางการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินตามโครงการช่วยเหลือค่าครองชีพประชาชนและบุคลากรภาครัฐ

8. การให้บริการทางวิชาการ โดยให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบภายใน ตลอดจนผู้บริหารของส่วนราชการทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้มีความรู้และความเข้าใจทางด้านการตรวจสอบภายใน รวมทั้งเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ส่วนราชการต่าง ๆ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 มีการให้บริการกับส่วนราชการในส่วนกลาง จำนวน 51 หน่วยงาน และส่วนภูมิภาค จำนวน 49 หน่วยงาน

แนวคิดในมุมมองการตรวจสอบ "ธรรมาภิบาล"

สรุปจาก การตรวจสอบธรรมาภิบาล : ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
เขียนโดย อ. เจริญ เจษฎาวัลย์

จากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ทำให้ผู้คนแสวงหาผลประโยชน์ได้ตัวในทางมิชอบมากขึ้น จึงทำให้มีการพัฒนาระบบการกำกับดูแลกิจการ (Governance) ทั้งภาครัฐและเอกชน และเกิดแนวคิดใหม่ของการตรวจสอบที่เรียกกันว่าการตรวจสอบธรรมาภิบาล (Governance Audit) ขึ้น โดยที่พื้นฐานมาจากจริยธรรม ความยุติธรรม ความรับผิดชอบ ระบบการควบคุมภายใน ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการตรวจสอบดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ค้นหาความจริง เพื่อให้ได้คำตอบที่ต้องการถึงผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริงว่าเป็นไปตามมาตรฐานหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับกับการตรวจสอบด้านอื่น ๆ

และมีการให้ความหมายของการตรวจสอบธรรมาภิบาล กันอย่างหลากหลาย ซึ่งพอสรุปได้ว่าเป็นการสอบทาน และประเมินผลการปฏิบัติตามระบบขององค์กรว่าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเพียงใด และกำหนดว่าธรรมาภิบาลควรมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. มีบุคคลที่ต้องมีความประพฤติดีมีจริยธรรม เป็นผู้ยึดมั่นในหลักธรรมคำสอนทางศาสนา ขันหมั่นเพียรพยายาม อุทิศตนให้กับองค์กร
2. มีการบริหารจัดการที่ดี โดยมีกระบวนการทำงานเป็นทีม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการใช้ทรัพยากรมีประสิทธิภาพสูงสุด มีการกำหนดวัตถุประสงค์ จัดทำนโยบายที่เหมาะสม วางแผนอย่างรอบคอบและยืดหยุ่นได้ กระบวนการตัดสินใจมีระเบียบแบบแผน และมีการบริหารความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม
3. มีการกำหนดโครงสร้างการควบคุมภายในดีประกอบด้วยอย่างน้อย 5 ลักษณะ ได้แก่ สภาพแวดล้อม ระบบบัญชี กระบวนการปฏิบัติการควบคุม การบริหารทรัพยากรบุคคล และการบริหารระบบข้อมูลทางการบริหาร
4. มีระบบการตรวจสอบภายในที่ดี ได้แก่
 - 4.1 การจัดโครงสร้างของฝ่ายตรวจสอบภายใน ต้องกำหนดภารกิจ ขอบเขต แบ่งแยกหน้าที่ ความรับผิดชอบ มอบหมายงาน และปฏิบัติงานสัมพันธ์กัน
 - 4.2 มีการจัดการบริหารด้านบุคคล เครื่องมือและอุปกรณ์การตรวจสอบ
 - 4.3 จัดทำแผนการตรวจสอบโดยประเมินความเสี่ยง หากจุดอ่อนควบคุมภายใน กำหนดขอบเขต และเวลาที่ใช้ในการตรวจสอบ และกำหนดแนวการตรวจสอบที่เหมาะสม
 - 4.4 มีการจัดทำรายงานเสนอฝ่ายบริหารทุกครั้งที่มีการตรวจสอบ โดยที่รายงานนั้นสามารถตอบวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ครบทุกข้อ มีการแนะนำวิธีปฏิบัติที่เหมาะสมให้กับฝ่ายบริหารได้

และธรรมาภิบาลในแต่ละองค์กรที่จัดทำขึ้น ย่อมจะแตกต่างกันตามลักษณะและขนาดขององค์กร โดยมีการประกาศเป็นลายลักษณ์อักษร มีข้อกำหนดอย่างเพียงพอต่อการสร้างความเชื่อมั่น มีการปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่อง มีความยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้อย่างเหมาะสม มีการมอบหมายให้ผู้บริหารระดับสูงรับผิดชอบในการควบคุม และกำกับให้มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องโดยไม่หยุดยั้ง

ในการตรวจสอบธรรมาภิบาล ควรครอบคลุมในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การควบคุมทางการบริหาร : กระบวนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของฝ่ายบริหารในการตัดสินใจ
2. การบริหารมาตรฐานคุณภาพ : การควบคุมมาตรฐานในการให้บริการ กระบวนการควบคุม กิจกรรมการตรวจสอบ
3. ความมีประสิทธิภาพของโครงสร้างการควบคุมภายใน :
 - 3.1 สภาพแวดล้อมของการควบคุม ได้แก่ ปรัชญาการบริหารงาน รูปแบบการทำงาน วิธีการบริหารบุคคล วิธีการควบคุมทางการบริหาร ฯลฯ
 - 3.2 ระบบบัญชี ได้แก่ การบวนวิธีปฏิบัติบัญชี การบันทึกบัญชี การรายงานงบการเงิน
 - 3.3 กระบวนการวิธีการควบคุม ได้แก่ นโยบาย การจัดองค์กร ระบบข้อมูลสารสนเทศ การป้องกันรักษาทรัพย์สิน ฯลฯ

แนวคิดใหม่ของการตรวจสอบ “ธรรมาภิบาล” (ต่อ)

4. ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน : การดำเนินงานสำเร็จตามนโยบาย และวัตถุประสงค์ขององค์กร และสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายหรือเวลาได้
5. ความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน : รายงานทางการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับที่กำหนดไว้ มีความถูกต้อง
6. การดำเนินงานขององค์กรมีการปฏิบัติงานภายใต้กฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องที่กำหนด
7. ความรับผิดชอบต่อสังคม : การให้บริการที่มีคุณภาพ การบริจาคเงินช่วยเหลือเพื่อการกุศลตามความเหมาะสมของฐานะทางการเงินขององค์กร ฯลฯ
8. การกำหนดกฎธรรมาภิบาลขององค์กรให้บุคลากรยึดถือปฏิบัติ
9. การกำหนดสถานภาพของผู้ตรวจสอบในโครงสร้างการจ้ององค์กรในลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งจะต้องมีการประกาศแต่งตั้ง

กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบไว้เป็นลายลักษณ์อักษรให้ชัดเจน และให้รับทราบกันโดยทั่วทั้งองค์กรและไม่ว่าจะตรวจสอบประเภทใดก็ตาม ปัจจัยที่ทำให้การตรวจสอบประสบความสำเร็จได้รับความเชื่อถือและการยอมรับ ได้แก่ ความเป็นอิสระ ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ อัตรากำลังที่เพียงพอในการปฏิบัติงาน งบประมาณเพียงพอในการดำเนินการ แผนการตรวจสอบ การบริหารงานตรวจสอบ การสนับสนุนจากผู้บริหาร การมีมาตรฐานและคุณภาพของผู้ตรวจสอบและการปฏิบัติงานตรวจสอบ ผลการปฏิบัติงานตรวจสอบ แต่ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการตรวจสอบธรรมาภิบาล คือ สถานภาพของผู้ตรวจสอบ

... ติดตาม..ตอนจบ..ในฉบับที่ 74 ประจำเดือน ม.ค. - ก.พ. 2553 ...

“จุดสารตรวจสอบภายใน” จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารบทความเชิงวิชาการด้านตรวจสอบภายใน และกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการ ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานของกรมบัญชีกลางในการพัฒนางานตรวจสอบภายใน

หากท่านใดมีข้อคิดชมหรือต้องการแสดงความเห็นหรือมี ปัญหา เกี่ยวกับงานตรวจสอบภายใน สามารถติดต่อได้ที่ : กองบรรณาธิการ

โทร. 0-2270-0427 โทรสาร 0-2273-9796

E-mail Address : iastd@cgd.go.th

www.cgd.go.th ➡ **บัญชีและตรวจสอบภายในภาครัฐ**

➡ **กำกับและพัฒนาการตรวจสอบภาครัฐ**

ที่ปรึกษา : นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์
 บรรณาธิการ : น.ส.บุญมี เลิศพิเชฐ
 กองบรรณาธิการ : นางสุวิพร ศิริจันทร์กุล
 น.ส.เกศรินทร์พรหมเจริญ นางแก้วกาญจน์ วสุพรพงศ์
 นางนพรัตน์ พรหมนารท และ น.ส.น้ำเพชร วงษ์ประทีป
 เลขานุการกองบรรณาธิการ : นางระวีวรรณ จันทร์อินทร์
 นางอัญชลี เพ็ชรสุกใส และ นางธัญญารัตน์ สีโตภาพันธุ์

สร้างสรรค.....ซ้ำ

ดีเองดีไม่จริง ไม่มีประโยชน์ ไม่พูดดีเองนั้น
 ดีเองดีไม่จริง แต่มีประโยชน์ ไม่พูดดีเองนั้น
 ดีเองดีจริง แต่ไร้ประโยชน์ ก็ไม่พูดดีเองนั้น
 ดีเองดีจริงด้วย มีประโยชน์ด้วย
 เมื่อละพูดดีเองนั้น ต้องดูภาวณะบุคคลก่อน
 เมื่อควรพูดสิ่งพูด
 เมื่อไม่ควรพูดก็ไม่พูด

